

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhöz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

János-arcz.

A nyolcnapos parlamenti szünetnek első napja János-arczot mutat: egyik oldalon háborút, másikon békét mutat. A kormány makacsul ragaszkodik azon követeléséhez, hogy neki szavazza meg a parlament az indemnitást s mert e követelésének teljesítésében nem bízik, erősen készül a háborúra. Az ülészak bezárása, az alelnökök megválasztása s ezek után a házszabályok szigorú kezelése, ha ez nem használ, elnapolás, esetleg felosztatás — ezek a kormány által tervbe vett eszközei a háborúnak. Az ellenzék pedig készíti a kompromisszum tervezetét, melynek mindkét oldalon történendő elfogadásának gyümölcse a béke lenne a kormány megálázása nélkül.

Az országnak pedig az állana érdekében, hogy ez a béke mielőbb létrejöjjön. Közeledik február közepe — az adófizetés ideje és közeledik márczius elseje — a sorozás kezdete.

A válságról szóló legújabb tudósításaink a következők:

Készülődés a háborúra.

Budapest, február 9.

Tegnap minisztertanács volt. Minden józanul gondolkodó ember azt hinné, hogy ebben a minisztertanácsban arról gondolkoztak és tárgyaltak, miképpen lehetne a nyolcnapos parlamenti szünet alatt a békét végképen helyreállítani.

Ők a békével csak mellékesen foglalkoztak, ellenben igen behatóan tárgyalták, miféle

eszközökkel lehetne a háborút a végletekig folytatni.

A békéről rövid szó esett; csak annyit deklarált a miniszterelnök, hogy az indemnitáshoz ragaszkodnak, egyébként a többi kívánalmak egyes részleteiben esetleg engednek.

A megállapodások a következők:

1. Ha a béke nem jön létre, a kormány kísérletet fog tenni a parlamenti tárgyalások rendes menetének helyreállítására. E cél elérésére első sorban be fogja rekeszteni az ülészakot és másnap meg fogja nyitni az új sessiont, hogy meg lehessen választani az alelnököket. A választás után Dániel Gábor venné át az ülések vezetését és a házszabályokat a legnagyobb szigorral alkalmazná, különösen igénybe venné azt a §-t, mely lehetővé teszi, hogy a mentelmi bizottság közbenjöttével egyes képviselőket ki is lehet zárni, kiket azután a rendőrség nem bocsátana be a Házba, mert benne a Házban erőszakot nem lehet alkalmazni.

2. Ha ez nem vezetne célhoz, a Házat legkésőbb márczius elején hosszabb időre elnapolnák és

3. végül a Házat fel is oszlatnák.

Miután ezeknek a rendszabályoknak esetleg a szabadelvűpárt újabb bomlása lehetne a következménye, elhatározták, hogy esetleges foganatosítás előtt mindezeket be fogják jelenteni a szabadelvűpárt konferenciáján és ennek szanckióját fogják kikérni.

A mi a külső rend vagyis az ex-lex állapotnak az országban való fenntartását illeti, az adóvégrehajtasokat és az ujonczozást szüneteltetni fogják, a míg csak lehetséges, de ha a szükség megkívánja, ezeket is fogják foganatosítani, vagyis — a mint a hivatalos műkifeje-

zés mondja — minden áron fenn fogják tartani a tényleges törvényes rendet.

Igaz, hogy régi elv: si vis parcem, para bellum; ha békét akarsz, készülj a háborúra; de ebben az esetben a háborúra való készülődés mégis.

Ugy látszik, komoly meggyőződésük, hogy az ország az ő távozásukkal végtelenségbe jut. Micsoda keserű csalódás lesz az, mikor látni fogják, hogy elmenetelük után alig néhány nappal helyre fog állni a béke és a törvényes rend és hogy úgy fognak felettük napirendre térni, mintha sohasem éltek volna.

Váratlan békeangyal.

Mig a minisztertanácsban a háború esélyeit latolgatják, addig az ellenzék mindenképpen a béke létesítésén fáradozik. Tegnap délután egy ellenzéki képviselő, a ki egyelőre nem akarja, hogy neve a nyilvánosság elé kerüljön, felkereste a béke-bizottság egyik tagját és egy teljesen kész közvetítő kompromisszum-javaslatot adott át neki. A javaslatot azóta több ellenzéki képviselő elolvasta és jónak találta. Ezt a közvetítő javaslatot az ellenzéki béke-delegáltak legközelebbi értekezletükön tárgyalni fogják és nagyon valószínű, hogy magukévá is fogják tenni. A javaslat különben olyan, hogy a kormány is bátran magáévá tehetné.

A javaslat különben lényegileg a következő:

Miután aziránt nincsen senkiben semmi kétség, hogy az ex-lex állapot minden pillanatja újabb kárt hoz az országra és hogy a hosszadalmas konferenciázással ez az állapot csak öregbedik, ami nagyobb baj az esetleges szakításnál, a következő kompromisszum

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Szív és ész.

Írta: S. B.

Nagyon sokszor, sőt mondhatnám mindég hadilábon áll a szív az észszel. Vannak pillanatok, a mikor az egyik túlérzékenykedésében olyat akar elkövetni, a mit a másik nem tart helyén valónak és igyekszik is azt megakadályozni.

Némelykor a szív ellágyul és könnyeket varázsol a szembe, de az ész hamar meglátja azokat s elfolytani igyekszik azok kitorését, mert férfúhoz nem illik sirni . . .

Aztán ha az utzasarkon egy koldust fedez fel a szív, a ki dideregve nyújtja alamizsnáért kezét, annyira erőt vesz rajta a jótékony-ság, hogy képes volna felöltőjét oda dobni, hogy nyomorult testét betakarja a szerencsétlen alak, de az ész ismét elébe áll és szinte gunyosan figyelmezteti a bolondos jó szívet:

— Oh te balga, mit akarsz, hisz akkor te hülsz meg és hamar győzedelmeskedik rajtad a halál.

A kis szív ilyenkor szégyenkezve ad igazat a hatalmas észnek.

De legjobban harcra egymással ez a két ellenség a szerelemben. Olyan ádáz küzdelmet fejtenek ki nagyon sokszor egymás ezéjlei, törekvései elnyomásában, hogy házuk, melyben élnek: a test az összeomlás felé közeleg az erős harcban . . .

Nem törődnek azzal, hogy ők is együtt pusztulnak a testtel . . .

A szív nagyon jó gyermek, nincs nála kivétel a szerelemben. Nem ösmerrangot, pénzt; nem vet számot a jövővel, a mikor szeretni kezd és vakon akar rohanni némelykor a biztos veszélybe is . . .

De az ész ilyenkor utját állja és összeszedve erejét erkölcsi predikációt tart a szívnek:

— Mit akarsz e szegény leánnyal? Miből akarod eltartani, mikor még magadnak is olyan nehéz az élet?

A szerető szív ilyenkor megkísérli kapacitálni az észet, hogy megnyerje érzelmeinek. Az ő lágy, dallamos hangján beszélni kezd:

— Az igaz szeretetben élő párnak nem kell a nagy jólét . . . Száraz kenyérhaj mellett is, kunyhóban is megtalálják a boldogságot . . .

— Hahaha! — kaczag fel gunyosan az ész. — Bolond vagy fiam. Pecsénye és bor nélkül pitykét sem ér a szerelem!

Annyira viszi sokszor ez a lelketlen óriás az üldözést, elnyomatást, hogy megreped belé a gyenge szív és vele együtt pusztul el a hatalmas ész is . . .

Igy van ez ma is, nem hallgatnak a szívre, hanem inkább az anyagiassan számító észet kérdik meg először.

Vége a romantikus szerelemnek.

— Ez a leány szép is, jó is, szinte szerelmes vagyok belé, de nagyon szegény, nem vehetem el feleségül! — mondja az egyik férfi.

— Milyen szép, derék férfi és milyen szorgalmas! Tárt karokkal repülnék hozzá — ha nagyobb jövedelme volna! — nyilatkozik a leány.

A szív felett hatalmasan uralkodik az ész, mely előtt csak a pénznek, vagy rangnak van becsé . . .

Vannak esetek — de ritkábban — a mikor az az érzékeny kis husdarab diadal-maskodik az ész felett . . .

Egy ilyen esetet mondok el. Nem annyira érdekes, mint tanulságos . . .

Ott ülnek ismét együtt az ablak előtt. Miczike az asztalfutóra irt szellemes mondásokat himezi ki, míg az ifju elgondolkozva néz maga elé.

Bánatos az arcza mindkettőnek. Mintha mondani akarnának egymásnak valamit, de az ész hatalmasan uralkodik felettük, erős lakatot tartva szájukon.

Géza szíve erősen dobog Miczikéért. Szeretne térdre borulni előtte és megvallani neki hogy szereti frón, igazán. Szeretné összecsolni apró kacsoit, ruáját és sirni a nagy boldogságtól . . . De ezse, az a szívtelen zsarnok visszatartja.

— Ne légy oly bolond, te szív, — mondogatja az ész. — Nem restellenéd, ha kinevetne e leány?

— Hisz Miczike is szeret engem! — szól a szerelmes szív.

— Jól látom, hogy szeret — válaszol az ész gögös büszkeséggel, — de azt is látom, hogy szegénynek, egyszerűnek lát téged ahhoz, hogy feleséged legyél . . .

javaslatot mutatom be azzal a megjegyzéssel, hogy arra az esetre, ha az ellenzék delegáltjai hozzájárulnak, közöljék a disszidensek útján a kormánnyal és Széll Kálmánnal. Ha ezek is előzékenyen fogadják, akkor hivatalosan ellenzéki ultimatumnak deklaráltassék, hogy a huzavonának valahára vége legyen.

A feltételek volnának:

1. Az elnökválasztást megejtik. A jelölt természetesen csak a szabadelvűpártból kerülhet ki, de személye iránt az összes pártok előlegesen megegyeznek.

Ez ugyan némi koncessió az ellenzéknek, de viszont

2. az ellenzék keresztül bocsátja az indemnítást; de a felmentvényt az ex-lex állapotért csak az új kormány alatt engedi megszavazni.

Ezzel teljesül a Bánffy-kormány legfontosabb kívánsága és elkerültetik az a veszedelem is, hogy az ellenzék utóbbi vád alá helyezési indítványt tegyen, mely ismét heteket rabolna el a parlament munkaidejéből.

3. Az ellenzék nem támaszt nehézséget az új törvény, az osztrák és horvát kiegyezési provizórium megszavazása ellen.

Az elintézés idejére vonatkozólag az ellenzék kívánja, hogy az összes választásokat (elnök és alelnökök) egy ülésben intézzék el. Más napon pedig szavazzák meg ugyancsak egy ülésben az indemnítást és az ideiglenes javaslatokat. Ezek tárgyalásához minden pártból csak egy szónok beszélhessen röviden.

Az indemnitás és az ideiglenes javaslatok megszavazása után Széll Kálmán olvas fel egy deklarációt, melynek szövegét az összes pártok megbízottjai előlegesen és együttesen állapítják meg. A deklaráció felolvasása azért Széll Kálmán feladata, mert ő mint a korona megbízottja mintegy kapcsolatot képez a régi és az új kormány között.

A deklaráció nagyban azt tartalmazná, hogy az új kormány még a jelen országgyűlés tartama alatt az elvileg előre megállapított keretben megvalósítja a kuriai bíraskodást, a házszabályok revízióját, az inkompatibilitási tör-

vénnyt, a vicinális vasutakra és a választási reformra vonatkozó törvényeket.

Az ellenzék hangsúlyozza, hogy mindaddig míg az új kormány szóban és cselekedeteiben ragaszkodik az egyezményhez, a maga részéről szavatol a parlamenti tárgyalások nyugodt menetért; de mihelyest az új kormány az egyezménytől szóval vagy tényleg eltér, az ellenzék visszanyeri teljes cselekvési szabadságát.

A deklaráció felolvasása után a Ház azonnal elnapolják. A Ház csak az új kormány bemutatkozása napján nyílik ismét meg.

Ez a javaslat csakugyan igen tetszős és eleget tesz mindkét fél kívánalmainak. Kíváncsú volt, ha a béke, melynek létrejöttében elejétől fogva egyetlen pillanatig sem kételkedtünk, ezen vagy más alapon, de lehetőleg hamar létrejön.

A pártkonferenciák folytatása.

Budapest, február 9. (Saj. tud. táv.)

A béke delegátusok ma ismét tanácskozást tartottak, melyen Kossuth Ferencz, Horánszky Nándor és Szilágyi Dezső betegsége miatt, Apponyi Albert gróf távolléte miatt nem vett részt. Jelen volt a tanácskozáson Csáky Albin gróf és Andrássy Gyula gróf is.

A tanácskozás eredménye ugyan az mint volt. A felfogás egyező. Indemnítást nem adnak, mert ezt jobb híjjában garanciának tartják fent.

A bizottság továbbá kiküldött két tagot, hogy a kormány két megbízottjával a kuriai bíraskodás és a házszabály revíziója punctumjának részleteire nézve megegyezzenek. Addig nem fognak tovább tárgyalni, míg ezekre nézve a kormánnyal meg nem egyeznek.

A békétárgyalások gyorsítása.

Budapest, február 9. (Saját tud. táv.)

A külön két-két tagú bizottságok kiküldésének célja a békétárgyalások gyorsítása, melynek vezetését így részben kivesszik a disszidensek kezéből.

A kuriai bíraskodás és a házszabályok revíziójának javaslatai képezik tárgyat egyedül a szűkebb bizottság tárgyalásainak s ez a terv Bánffy br. miniszterelnök megegyezésével jött létre.

Az új bizottságba az ellenzék Horánszky Nándort és Győry Eleket jelölte, a kormány egyik megbízottja pedig Tisza István gróf lesz.

Az ellenzék holnap fogja megállapítani a két szóban forgó javaslatra vonatkozó követeléseit.

A kormánypárt még mindég ragaszkodik követeléséhez, hogy t. i. a kormány kapja meg az indemnítást s nézete szerint a bizottság munkája az indemnitás megoldása nélkül mit sem fog érni.

Közjegyzői okmány-kényszer.

Életbevágó törvényjavaslatot akar az igazságügyi miniszter az országgyűlés elé terjeszteni. Ha törvény lesz belőle, akkor ezután ingatlanok adás-vétele, elcserélése vagy ajánlódékozása, s minden hasonló ügyletekre vonatkozó szerződéseket és okmányokat, bárkik kössék azokat, más nem állíthat ki, mint csak királyi közjegyző. A miniszter ezzel a telekkönyvi hitel megbízhatóságát akarja emelni.

Eddig — amint tudva van az — a nép, tehát az ország lakóinak zöme, hasonló ügyletek megkötésénél, a kör vagy községi jegyzőhöz fordult, a ki közelebb volt hozzá és akinek olcsóbb volt a taksája is. Ez után — ha törvény lesz a tervezett javaslatból — a királyi közjegyzőhöz kell, hogy fáradjon a ki messzebb is lakik tőle és akinek a taksája is drágább. Új teher tehát a népen, a mely pedig válna már most is eleget hordoz. Pedig, a milyen ügyletek megkötésénél elsőrendű tekintet alá esik, a kör vagy községi jegyző a személyazonosságot is könnyebben konstatálja, mint a közjegyző, mert ő szűkebb kerületében mindenkit ismer, míg az utóbbi a maga nagyobb kerületében mindenkit nem ismerhet. Másfelől ez a törvény jogtalan anyagi előnyöket biztosít

És igaza volt az észnek.

Miczike is szerette az ifjút. Boldognak érzte magát ha mellette látta, de az ő esze is ellenséges viszonyban él szívével és elnyomni igyekszik tiszta érzelmeit.

— Mit akarsz ez ifjával? — kérde az ész. — Ne kösd le magad vele, hisz nincs egyebe a szívével, a mely éppen olyan örülni dobog mint a tied.

— De nem bírok nélküle élni! — kiáltott fel a kis szív.

— Bolond beszéd! — válaszolt az ész. Te jó módhoz vagy szokva és olyan igényeid vannak, melyeket a szegény ifjú számodra nem tud megteremtteni...

E pillanatban Miczikénél is igazat adott a szív az észnek.

A szép leány ránézett az ifjura és szinte bánatos hangon mondta:

— Miért is nem vagy te más, Géza!

Mintha tört döftek volna az ifjú szívébe, úgy megsebezte e rövidke mondat.

Úgy érezte, hogy szemei megnedvesedtek és hirtelen zsebkendőjével törölni kezdte, mert az ész szerint szegény a férfinak sirni...

Aztán rá tekintett a leányra és halkán ismétlé annak szavait:

— Miért nem vagyok más? Hát tehetek-e arról, hogy szegénynek születtem?

Olyan bánatosan mondta Géza e szavakat, hogy Miczikének is könnybe borult a szeme és bizony talpon kellett lenni az észnek, hogy a nyakába ne boruljon az ifjunak.

Szóltanul néztek egy darabig egymásra, aztán reszkető, fájdalmas hangon szólalt meg Géza:

Egy történetet mondok el, Miczikém, ha meghallgatja.

— Meg fogom hallgatni, Géza, — válaszolt a leány.

És elkezdett a szerelmes ifjú egy történetet. Szép, bariton hangjával olyan szívhezszólóan adta elő, hogy bárkit is meghatott volna.

— Ösmertem két leányt, — kezdte Géza, — szépségben hasonlítottak egymáshoz, csak a természetük volt kettőféle.

Olga egyszerű lelkületű leány volt, mentve minden nagyravágyástól, míg barátnője Vilma büszke volt a legnagyobb mértékben.

Olga a legszegényebb fiatal ember udvarlását is elfogadta, de Vilma már nagyon is válogatós volt e tekintetben. Ő kizárólag csak észére hallgatott, a mely csupán jó módra, kényelemre áhítozott.

Történt, hogy mindkettőnek komoly kérése akadt. Olgának egy becsületes gépész lett a vőlegénye, míg barátnője elérve hitte célját, mert egy hivatalnok jegyezte el.

A két menyasszony közt nagyon feszült kezdett lenni a viszony. Vilma kicsinek találta már Olgát barátságára.

Hát mit is szólnának majd hozzá, hogy neki, egy hivatalnok nejének egy egyszerű gépészne a barátnője? — gondolta magában és meg is szakította a régi, gyermekkori barátságot Olgával.

Egy napon volt az esküvője mind a két leánynak. A volt barátnők mint menyasszonyok találkoztak egymással a templomban.

Mennyire különbözött a két násznép egymástól!

Vilmát selyemrubás hölgyek, czilinderes

urak és fess katonatisztek ülték körül, míg Olga körül egyszerű polgárcsaládok csoportosultak.

Mindkettőjüknek volt egy kis hozományuk. A Vilma pár száz forintjából elegáns, négy szobára való butort szerzett be férje, míg Olga férje önállósította magát a kis hozományból.

Vilmának uri lábon éltek. Minden fényesebb béli névsorban meglehetett találni nevüket — egy darabig.

Igen, alig egy fél évig tartott ez a jó élet, mert egy szép napon egy nagy durranás ráködtatta meg a négy szobás lakást, amelynek egyikében megtalálták a Vilma férjét átlőtt fejjel...

Az öngyilkosság után megvizsgálták a szerencsétlen ember kezeire bízott hivatalos pénzeket, amelyből annyi hiányzott, hogy még a négy szobából kilicizált drága butor árából sem lehetett a hiányt fedezni.

— Tehát, kedves Miczikém, — végezte be az ifjú rövid elbeszélését, — Vilma az észére hallgatott és boldogtalanná lett, Olga pedig, ki szívének igaz érzelmeit juttatta érvényre ma is boldog családi körben él!

... Géza, bevégezve a történetet, bánatosan nézett a leányra, ki ledobva a kezében levő munkát, rá borult az ifjú vállára.

— Igazad van, drága Gézám, csak a szívünkre hallgassunk mi is! — kiáltott fel Miczike boldogan.

— Ne is a számító észre, kedves Miczikém! — egé zítette ki az ifjú.

És az ész tehetetlenül bámulta a két szerelmes szív ölelkezését...

másoknak olyanok rovására, a kik mostohább sorsban élnek, mint emezek.

A miniszter ugyan ezt a törvényt, már t. i. ha törvény lesz belőle, csak addig szándékozik életben tartani, a míg a kör és községi jegyzők; a mint ez tervbe van véve, jogvégzett emberekből kerülnek ki, de éppen a fentieknél fogva, talán — még addig se ajánlatos.

Ha a miniszter, hogy a telekkönyvi hitel megbízhatósága tökéletesebb legyen — a mi kétségkívül eléggé fontos érdek — okvetlenül tenni akar valamit, legjobb lenne, ha a jogügyeletet csináló feleket arra szorítaná, hogy szerződéseiket a községi előljáróság előtt mutassák fel, a mely ugy a személyazonosság, mint a tárgyi álladék megállapítása után azt díjtalanul megfelelő záradékkal látná el. Ez esetben eleje lenne véne annak, hogy egyes felek gonosz módon a telekkönyvi hatóságot csúszdják s hamis bevezetéseket fogantossanak. Az egyszerűbb szerződéseket pedig — mint eddig — megcsinálhatnák maguk a felek is, ha értenek hozzá, a mely esetben nem kellene, hogy azért fizessenek. Fontosabb s következményeiben jelentősebb esetekben ugyanis már ma is a szerződő felek — például a házastársak — a jogügyeletet egymás között csak királyi közjegyző közreműködésével csinálhatnak. Ilyen módon a magánfelek jogi érdeke is meg lenne óva.

Határozatok egyházi ügyekben.

A házasságoknál eljáró kath. lelkészekre fontos a m. kir. Curianak alább közölt elvi jelentőségű határozata, melyet egy, a halálos ágyánál kötött házasságnál eljáró kath. lelkész ügyében hozott egy anyakönyvvezető feljelentésére.

Az ítélet egész terjedelmében a következő:

90.337—btv. 1898. szám.

Ő Felsége a király nevében!

A budapesti kir. büntető törvényszék a házassági jogról szóló törvénybe ütköző vétség miatt feljelentett Vodiczka Lajos elleni bűnügyben a kir. ügyészségnek 1898. évi 50095. számú indítványa folytán következőleg

végzett:

E feljelentés, mint bűnvádi eljárásra nem alkalmas félretételik.

Mert:

Vodiczka Lajos budapest-lipótvárosi r. k. segédlelkésznek azon ténye, hogy a nagy fokban beteg Nemesik Zsófiát, kihez a halotti szentségek feladása végett hivatott ágyasával Zsadányi Mihályval egyházilag házasságra összehadta, az 1894. évi 31. t. cz. 123. §. 3. bekezdése szerint nem büntethető, mert az adott körülmények között terhelt joggal hihette Nemesik Zsófia közeli halálának bekövetkezését.

Budapesten, a kir. büntető törvényszéknek 1898. évi december hó 15-én tartott üléséből.

Zsilvay,
elnök.

Krenedics,
jegyző.

A másik elvi jelentőségű curiai ítélet egy a nagyvárad i. sz. püspöki egyházmegyében felmerült ügyben hozott *a javadalmas lelkész által emelt gazdasági épületekre vonatkozólag.*

Az ítélet a következő:

Ő FELSÉGE A KIRÁLY NEVÉBEN.

a magyar kir. Curia.

felpereseknek, a róm. kath. egyház képviselőiben dr. Schlauch Lőrincz nagyvárad i. biboros püspök alperes ellen, 1800 frt s járulékai iránt a debreczeni kir. törvényszék előtt folyamatba tett, ugyanott az 1897 június 16-án 9001 szám alatt kelt ítélettel elintézt és alperes felebbezésére a debreczeni kir. ítélőtábla által 1897.

szepember 16-án 3319 sz. alatt kelt ítélettel megvizsgált rendes perét, alperes fellebbezése folytán 1898 május 25 én tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vevén, következő ítéletet hozott: Mindkét alsóbíróság ítélete megváltoztatatik, felperesek keresetükkel elutasítatnak és a perköltség kölcsönösen megszüntetetik.

Alperes ügyvédének fellebbezési munkadíja megbízójával szemben 8 frtban megállapítatik.

Indokok: Felperesnek jogelődje néhai . . . -i volt róm. kath. plebános a választirat szerint azt találva, hogy a vidéki javadalmas zett plebániához tartozó gazdaságban eselédházra, istállóra és magtárra van szüksége, ilyenek építkezésére, valamint a kegyurat, ugy az alperes egyházmegyei hatóságot is megkérte, azonban ezek az építkezésekről nem intézkedvén, ő maga emelte az említett épületeket sajátjából. Alperes mint felettes hatóság illetve a javadalom tulajdonosa nem volt köteles a plebános által czélszerűnek és hasznosoknak talált építkezéseket teljesíteni, a plebánosnak pedig jogában állott kérelmének megtagadása folytán a véleménye szerint a jövedelem emeléséhez szükséges épületeket magán vagyonából vagy az alperestől nyert jövedelmek egy részéből emelni és pedig ezt is csak alperes beleegyezésével. De nem áll jogában az általa szükségeseknek talált és teljesített építkezésekre fordított költségeknek megtérítését az alperestől követelni, ha alperes ezeket vagy előzően vagy utólagosan el nem vállalta, mert senki sem kötelezhető arra, hogy a tulajdonát képező s másnak jó akaratból hasznélvezetül átengedett vagyonában beruházásokat tegyen. Hogy alperes ilyenmő építkezési költséget elvállalt, azt felperesek maguk sem állítják, de hogy ilyeneket át nem vállalt, kitűnik már abból, hogy a felettes hatóság a mikor felperesek jogelőde 1882-ben a magtárt építette, az építkezés költségeihez 600 frttal járult, sőt ebből az önként teljesített hozzájárulásból nyilván következik, hogy alperes a 600 frtot meghaladó költség megfizetésére kötelezettséget nem vállalván, felperesek jogelőde belenyugodott abba, hogy alperes a 600 frton tul semmit sem fizet, s hogy az ezt meghaladó építkezési költséget ő maga sajátjából kénytelen fizetni.

Az ellenkező érvelés elfogadása mellett

különböen bármely plebánosnak jogában állana

jövedelmének emelése szempontjából bármennyi

hasznos építkezéseket az egyház költségén teljesíteni.

Ezenfelül felperes jogelőde néhai . . . -i volt plebános végrendeletének 26 pontjából is kitűnik, hogy nevezett örökhatyó az általa emelt épületek megváltására kötelezettnek nem az alperes egyházat, hanem hivatalbeli utódát tekintette kötelezettnek, amennyiben azt vélte, hogy az 1000 frt megváltási összeg megfizetésére és nem fizetés esetére az anyagok elhordásának tüzésére hivatalbeli utóda lesz szorítandó.

Minthogy a felhozottak szerint felperesek jogelőde joggal nem bírt arra, hogy alperestől az építkezések betetezése után nyomban vagy később a reájuk fordított költségeket vagy azok át nem vállalt részét követelhessen, ily jogot tehát másra sem ruházhatott át, ezekhez képest mindkét alsó bíróság ítéletének megváltoztatásával felperesek keresetükkel elutasítandók voltak. A perköltségnek kölcsönös megszüntetését a pernek felhozott körülményei indokolják.

Budapesten, 1898. évi május hó 25-én Szabó Miklós s. k. Gottl Ágost s. k. (P. II.)

Városi közgyűlés.

(Három óra alatt három tárgy)

Nem panaszkodhattak a városatyák, hogy a város érdemes főpennája hosszú tárgysorozatot állított össze a tegnapi közgyűlésre. De hát kitűnt, hogy ez is tulajdonul elég dolgot ad két napra is a bizottságnak.

Tegnap a polgármesteri jelentés után egy új bizottsági tag: Czeglédy Jeremiás kezdte meg az interpellációt. Panaszkodott, hogy a fogyasztási adók beszédésénél nem egyformán jár el a város.

Utánna Balogh Döme már hármassal inter-

pellációt nyújtott be — baj azonban szerencsére egyikből sem lett.

Érdekesebb volt a fogalmazói állás betöltése.

A választásnál, mikor a szavazatszedő bizottság összeszámálta a szavazásokat, kitűnt, hogy a leszavazott városatyák 72-en vannak a jegyző által beírva, míg a beadott szavazó czédulák száma 73. Es ebből esett *Eleméry Ferenczre 37, Lukács Odőre 36.*

Elnöklő főispán így a szavazást eredménytelennek jelentette ki s daczára többek felszólalásának új szavazást rendelt el.

Ez az érdekes epizód nagyon megzavarta a két párt híveit; igyekeztek kapacitálni, akiről feltették, hogy hajlítható.

Megjegyzendő, hogy a városháza folyosója most nem mutatta azt a szokott képet, mint az eddigi választásoknál.

A szavazóczédula erőszakos osztogatását a polgármester eltiltotta s a különböző szavazólapok szétszórva heverték a zöld asztalon. Nem is korteskedett más, mint egyik-másik főbb városi tisztviselő.

A második szavazásnál már egy szavazattal kevesebb lett beadva s a 72 szavazatból kapott *Eleméry Ferencz 40-et, Lukács Odőn 32-öt.*

Egyik viczezes fiatal városatyája örömmel fogadta a második szavazást.

— Mindakét pályázónak megígértem a szavazatom. Előbb az egyikre, azután a másikra szavaztam. Most már akár becsületszóra állítom, hogy rászavaztam.

A másik érdekes eset a városi-adómentességről szóló szabályrendelet 9. §-ánál történt.

Előbb leszavazták a tanácsot, aztán leszavazták az indítványokat. Utoljára nem maradt semmi.

A főispán aztán egészen új szisztéma szerint a szavazásnál leadott szavazatok számát egy csoportosította, hogy *Ragány János* főszámvévőnek is hiába magyarázta *Bordé Ferencz*, egyik sem jött vele tisztába.

Egyik-másik városatyája zokon is vette ezt a főispántól, de az hajthatatlan maradt s nem rendelt el új szavazást.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Dr. *Beöthy László* főispán elnöklete alatt jelen voltak:

Dr. Baróthy Ákos, Bozóky Béla, Guttman József, dr. Grósz Albert, Hlatky Endre, Mezey Mihály, Palotay László, Serdült Bálint, Stark Gyula, Szokoly Tamás, Schöplín Agoston, dr. Várady Zsigmond, Beczkay Lajos, ifj. Cser János, Czeglédi Jeremiás, Daday József, Déry János, dr. Grósz Menyhért, Mészáros József, Milibák József, id. Nagy Lajos, dr. Radó Ignác, dr. Sarkadi Lajos, Sulyok István, Stern Herman, Széles Lajos, dr. Vueskies Gyula, Weisz Károly, dr. Friedländer Sámuel, Gábel Jakab, dr. Kurländer Ede, dr. Moskovits József, Serényi Gusztáv, Balogh Döme, Bartsch Sándor, Czeglédy Sándor, Huzella Gyula, Ince Lajos, Janky József, dr. Kazay Kálmán, ifj. Kohn Sámuel, Kugler Albert, Kunz Gusztáv, Mandel Adolf, Mihelfi Adolf, dr. Munk Béla, Müller Salamon, Némethy Károly, Nyíry György, Pekanovics Imre, Poynár János, Rendes Vilmos, Rothman Jakab, Schenker Mihály, Sonnenvirth Bernát, Szüts Sámuel, ifj. Ullmann Izidor, dr. Vári Szabó Béla, dr. Buljovszky József, Rácz Mihály, Istvánffy István, Szüts Dezső, Komlóssy József, Bordé Ferencz, Darvassy Lajos, Dús László, Tóth Márton, Sztarill János, Busch Dávid, Hegedűs Géza, Jablonszky Emil, Ragány János, Szücs Géza, Szüts István.

Istvánffy István előterjesztette a polgármester havi jelentését, melyet már ismertettünk. A jelentés foglalkozik a köztisztasági, közegészségügyi és adóügyi állapotokkal, felemlíti, hogy a városi könyvvezetői állásra Kalmár Lajost nevezte ki a főispán. Kalmár azonban időközben lemondott. Elperentálták Kurländer Rafael s Gyalóky Lajos törvényhatósági bizottsági

tagokat. A közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét s ezt közli az elhunytak családjával.

Interpellációk.

Czeplédy Jeremiás, az újbárosi új város-
atya kezdte meg az interpellációk sorát. Resz-
keteg hangon kérdezte meg az adóügyi tanácsost
a vidékről hozott szalonnafélék megadóztatása
dolgában. Az egész fogyasztási adót megveszik,
pedig ez jogtalan. Másként járnak el azokkal a
kereskedőkkel, kik a közraktárba helyezik el
a behozott szalonnát.

Bordé Ferencz hivatkozik a fogyasztási
törvényre, e szerint a behozott husról községi
bizonyítványt kell előmutatni. Ilyet soha nem
mutattak fel. A szalonnát a vidéken adó nél-
kül összeszedik, beraktározzák s beveszik utá-
nuk a városi fogyasztási adót, de az államit
leírták, ha az árut kiviszik s ott fizetnek utána
adót.

Czeplédy Jeremiás a választ tudomásul
vette.

Ezután **Balogh** Döme következett. Nagy
derűtség közepett konstata, hogy a város
nagy alkotások előestéjén áll. Kifejtette, hogy
az év második hónapja lévén, be kellett volna
adni a múlt évi zárszámadást. Ez iránt kérde-
i a polgármestert.

— Még egy kérdésem van — folytatta —
majd alkalomadtán egyébként is megfogom ra-
gadni az alkalmat. (Derűtség. Az összes sza-
bályrendeleteket kinyomatandóknak és szétosz-
tandóknak tartom. (Helyeslés.) Kérdem szándé-
kozik-e eziránt intézkedni a polgármester úr.

Harmadszor pedig az ugynevezett műkö-
vek dolgában interpellál. Az eziránt beadott
indítványt — kérde — mért nem terjesztették
a közgyűlés elé?

Bulyovszky József dr. polgármester fel-
világosító választ az interpelláló tudomásul
vette.

Rendelet a pénztárvizsgálatról.

A főjegyző beterjeszti a belügyminiszter
rendeletét a pénztárak vizsgálatáról. A tanács
javasolja, hogy három tagu bizottságot küldjön
ki a közgyűlés.

Hlatky Endre nagyon fontos kérdésnek
tartja. A leiratból azt látja, hogy a miniszter a
törvényes intézkedésekről beszél, de azt nem
említi, hogy a vizsgálatnál bizottsági tagok ve-
gyenek részt. Nincs ez ellen kifogása, de szük-
ségesnek tartaná, hogy ez iránt szabályren-
deletet dolgozzanak ki. Egyelőre elfogadja a
tanács javaslatát.

Friedländer Sámuel azt hiszi, hogy en-
nek az intézkedésnek most már a szabályren-
deletben nincs helye. Hozzájárul a tanács ja-
vaslatához, mert kvázi sessimonium legale-nak
tekinti a miniszteri rendeletét. Ellenzi, hogy
szabályrendelet körébe utalják a kérdést.

Palotay László szerint az a felelős, aki
felülvizsgálja a pénztárt s ezért osztja Hlatky
Endre nézetét.

Hlatky Endre, mert nagyon komolynak
tartja ezt az ügyet, azért véli, hogy szabá-
lyozni kell. *Maga részéről — anélkül, hogy
körvonalozva lenne joga és kötelessége —
rész nem vesz* e vizsgálatban. Előfordulhat eset,
midőn aztán rá hárulna az odium. Fontosnak
tartja azt is, hogy minden 2—3 évben *válta-
kozó emberek* vennének részt a bizottságban,
meg kellene állapítani, hogy minden tag okvet-
len részt vegyen a vizsgálatban s esetleges el-
maradását a közgyűlés előtt igazolja. Látszik,
hogy a miniszternek az a célja, hogy a holmi
Krivány-féle esetek ne ismétlődhessenek. Külön
indítványt nem tesz, de az előadottakat a ta-
nács figyelmébe ajánlja.

Palotay László azt vélné még, hogy a bi-
zottságok minden három hónapban tartsanak
vizsgálatot szemben avval a szokással, mely
eddig fennáll s esztendőnkint egyszer rendel-
pénztárvizsgálatot.

Elnök kíváncsnak tartja, hogy a tanács
precizizozza a kérdést.

A közgyűlés elvileg hozzájárult a tanács
javaslatához.

Választás.

Elnök: A tárgysorozat harmadik pontja a
megüresedett II. osztályu fogalmazói állás be-
töltése lévén, a kijelölt választmányt meg-
alakítja.

Tagjai lettek: **Hlatky** Endre, **Mezey** Mihály,
Schöpfung Agost, **Palotay** László, **Némethy** Ká-
roly, **Mihelji** Adolf a főispán elnöklésével.

Öt perc szünet után jelentette az elnök,
hogy a kijelölt választmány **Eleméry** Feren-
czet és **Lukács** Ödönt kandidálta. A szavazat-
szedő bizottságba **Mezey** Mihály elnöklésével ki-
nevezi **Radó** Ignáczt drt és **Bozóky** Bélát. A
szavazást elrendeli.

Elnök rövid szünet után következőben
hirdette meg a szavazás eredményét:

— A szavazatszedő küldöttség jelentése
szerint a szavazás nem érvényes, mert a sza-
vazók feljegyzése szerint leszavazott 72 város
atya s beadatott 73 szavazat. Így éppen ez az
egy szavazat dönthetett volna.

Dr. Friedländer Sámuel helyesli az új
szavazást, de az a jövő órá tüzessék ki, mert
már sokan eltávoztak.

Beöthy László főispán azonnal elrendeli
az új szavazást, mert a választás a mai napra
van kitűzve. Joguk van a választás ellen a
bizottsági tagoknak felebbezni.

Újra megejtetvén a szavazás, a következő
eredményt nyel: Beadatott 72 szavazat.

Eleméry Ferencz kapott 40

Lukács Ödön * 32 szavazatot

s így szavazattöbbséggel **Eleméry** Ferencz vá-
lasztatott meg.

A városi adómentesség.

A jövőben építendő házak magassága és
városi adómentessége dolgában készített s la-
pokban többször ismertetett szabályrendelet
tárgyalása következett ezután. A tanács az
együttös bizottság megállapítása szerint ajánlja
a szabályrendelet-tervezet elfogadását.

Szokoly Tamásnak az a kifogása, hogy
már van építkezési szabályrendelete a város-
nak, s ezért nem tartja oly sürgősnek a kér-
dést, midőn évszázadokon keresztül el lehetünk
nélküle. (Zajos derűtség). Indítványozza, vegyék
le a kérdést a napirendről.

Balogh Döme örül, hogy ilyen jóakaratu,
életrevaló indítvánnyal lép elő a tanács...

Elnök kéri a tagokat, hogy először csak
arra terjeszkedjenek ki felszólalásaikban, hogy
általánosságban elfogadják-e a szabályrendelet-
tet, vagy sem.

Balogh Döme: A tárgyhoz szólok. De meg
akarom indokolni mért nem tartom elfogadha-
tónak. (Zaj).

Moskovitz József dr. közbeszól.

Balogh Döme: Kérem ön maradjon Mos-
kovitznak, én leszek Balogh. (Zaj. Mozgás. El-
nök csönget).

Moskovitz József dr.: Én nem akarok
Balogh lenni. (Derűtség.)

Balogh Döme: Én sem Moskovitz...

Elnök (csönget): Kérem a...

Balogh Döme: Kérem ha ő zavar...

Radó Ignác dr.: Balogh ur visszazavarja.
(Nagy derűtség).

Balogh Döme megindokolja felszólalását.

Azért nem tartja a szabályrendeletet elfogad-
hatónak, mert a városra kár háramlik ebből.
(Zaj). Kéri, hogy ne tárgyalják a kérdést.

Moskovitz József dr. szólalt fel ezután
személyes kérdésben, élesen.

Radó Ignác dr. örömmel üdvözli a sza-
bályrendeletet, mely a lakosságnak egyenes ja-
vára válik. Ellenindítványt tesz, melyben oda
konkludál, hogy a tervezet részletes tárgyalását
kezdjék meg azonnal.

Felkiáltások: Szavazzunk! (Zaj).

Beczky Lajos hozzájárul Szokoly Tamás
indítványához. (Zaj.)

Ezután elhatározta a közgyűlés többsége,
hogy a szabályrendelet részleteiben tárgyal-
tassék.

Szokoly Tamás kéri, hogy az Áldás-ut-
czán s az Ezredévi emléktéren az eddigi álla-
potnak megfelelőleg történnessenek az építkezé-
sek, vagyis ne követeltessék okvetlen emeletes
ház építése.

Bulyovszky József dr. kéri, hogy a több-
szörös bizottság által nagy megfontolás után
ajánlott tervezetet fogadja el a közgyűlés.

Várady Zsigmond dr. ajánlja, hogy a
Szent László-téren csak kétemeletes házak épít-
tethessenek.

Ezután elfogadták változatlanul az első,
második, harmadik, negyedik szakaszt.

Az ötödik szakasznál felszólalt

Mihelji Adolf: Szemfényvesztésnek mondja,
hogy adómentességről beszélünk és az új épü-
leteknél a régi épület városi adóját meg kell
fizetni. Ennél több kedvezmény, ha pl. csak 5
évre is, de az összes városi adó kedvezményét
adjuk. Ha pl. valaki csak oly nagyra építi újra
a házat, egy krajczár városi adó kedvezménye
sincs. A teljesen új épületekre 5 vagy 8 évi
teljes városi adómentességet kér. Indítványozza,
hogy az 5—8. §§-okat együtt tárgyalják. A 7.
és 8. §§-okat kihagyni kéri. Végül indítványozza
a 8 évi teljes városi adómentességet.

Dr. Várady Zsigmond: Bár népszerűtlen
ez most, mégis ellene van a szabályrendeletnek.
Köszöni különben a tanácsnak a szabályrende-
letben megnyilatkozó jóakarátát, de semmikép-
pen nem tudja magának bebeszélni, hogy az
üdvös és a várt eredménye meglesz. Károsodik
vele a város és jobb lakásviszonyok sem lesz-
nek. A szabályzat merő illúzió, mert a pár évi
városi adóelengedésért új házat senki sem épít.
Az állami adómentesség igen nagy, még sem
emeli az építési kedvet. Aki építeni akar, latba
veti a körülményeket: van-e sok üres lakás,
milyenek a lakbér-viszonyok s milyen a kamat-
láb, melyre az építéshez szükséges kölcsönt fel-
veszi. Ezekhez képest csekély, amit a tervezet
nyújtana. Nem régen láttuk, épített mindenki,
akinek egy darab telke volt, mert lakásszükség
volt és alacsony kamatláb. Egy bizonyos —
folytatja — hogy Nagyvárad városának szük-
sége van a községi adóra. Ez a községi vagyis
városi adó évenként 3000 frttal emelkedik. Ha
ez az emelkedés elmarad, más módon kell
megfizetni. A szabályzat-tervezetet nem fo-
gadja el.

Dr. Friedländer Sámuel úgy találja az
eddig felszólalások után, hogy a tanács a leg-
helyesebb középutat találta meg a szabályren-
deletben. **Dr. Várady** Zsigmond önmagát czáfolta
meg, mert logikailag ellenkezik, hogy a szabály-
zat csak illúzió és viszont 3000 frt évi kárú
okoz a városnak.

Mivel a városi pénztárt is szem előtt kell
tartani, helyes, hogy a régi épületért fizetett vá-
rosi adót meg kell fizetni. Az új épületnél előnye
az építetőnek, hogy drágábban adhatja ki a
lakást. **Dr. Várady** Zsigmondot czáfolva, oda
lyukad ki a beszéde, hogy sokat nem adhatunk,
de valamit adni kell.

A kérlelhetlen számok.

Ragány János szólalt ezután fel s szám-
adatok alapján fejtette ki aggályait. Eddig is sok
volt az üres lakás. Három év alatt üres laká-
sok után 89.923 frt állami és 7825 frt községi
adó iratott le. Ez megfelel a háztulajdonosokra
nézve évi 200.000 frt érték csökkenésnek. Nem
hiszi, hogy lendületet venne a szabályrendelet
folytán az építés, a városi pénztár szempontjából
ám minden kedvezményt figyelembe kell venni,
mert csak akkor hozhat áldozatot a város, ha
a bevételei szaporodnak. Hisz a kiadásaink foly-
ton emelkednek. Pár év múlva talán nyerünk
valamit a katonai lakbér-osztály felemelésénél.
Indítványozza, hogy a szabályzatba felvett 12.
illetve 15 évi városi adómentességet 5, illetve
8 évre szállítsák le.

Berdé Ferencz tanácsnok czáfolja Ragány
számadatait. Évenként üres lakások után átlag

20—22 ezer frt adót, bevehetlenség czimén pedig mintegy 15.000 frt adót irnak le. Az új épületek után a városi adóemelkedés 1100—1200 frt. 1896-ban a nagy építkezések folytán az 3300 frtra rugott. Az adók pedig 3 évre vannak megállapítva. Különböző elfogadja a javasolt szabályrendeletet.

Milibák József azt véli, hogy a tervezett kedvezmény csökkenti a város jövedelmét, másrészt a régi épületek jobban üresen maradnának, ami ismét érzékenyen érintené a városi pénztárt. Nem következne más, mint a közköltő emelése. Nem fogadja el a javaslatot.

Hlatky Endre a Mihelfi indítványát a városi pénztár érdekében nem fogadja el. De éppen így a Várady indítványa is ellenére van. Mikor a kir. tábla ide jött, építettek derűre, borúra, ám most nincs kilátás ilyen tömegesebb építkezésre és ezért jó lesz egy kis biztatás. Az állam is most nagyobb engedmények által serkenti az építési kedvet. Elfogadja a §-t változtatásul.

Mihelfi Adolf még egyszer indokolja és ajánlja indítványát.

Várady Zsigmond pedig a Ragány indítványa folytán a magát visszavonta.

Most következett egy olyan érdekes szavazás, amilyen tíz év óta nem fordult elő a városházán.

A főispán először a tanács eredeti szövegére szavaztatott.

A tanács javaslata mellett szavazott 25, ellene pedig 26, tehát a tanács javaslatát 1 szóval leszavazták.

Ezután a Mihelfi indítványára szavazott 18, a többség ellene és az e szerint esett.

Ragány indítványára szavazott hat, a többi ellene.

Igy sem a tanácsi javaslat, sem a módosítások nem fogadtatván el, a főispán oldotta meg nagyon is furcsán a dolgot. A két indítvány mellett kevesebb szavazott, mint a tanács javaslata ellen s így a tanács javaslatát jelentette ki elfogadhatónak.

A határozat kihirdetése után többen felszóltak az ellen.

Várady Zsigmond dr. hivatkozva arra, hogy a többség a §§-okat mellőzte, új szavazást kér arra, hogy ki fogadja el és ellenpróbát, ki nem fogadja el.

Beöthy dr. elnök: feltette a kérdéseket külön-külön s más mód nem lehet, mint amit kihirdetett.

Sarkadi Lajos dr. szintén más véleményben van. Ő a Mihelfi indítványa mellett volt, de ha a Ragányról volna szó, inkább a tanácsét fogadná el. Kéri a két indítványt külön szembeállítani a tanács javaslatával.

Beöthy dr. elnök új szavazást nem rendel el, mert már ki van mondva a határozat. Felelőbe lehet ellene.

A 9. §-nál dr. **Várady** Zsigmond hivatkozva arra, hogy az előbb a kisebbség akarata lett kimondva határozatképen, rámutatott zaj, derűtség, tetszés között, hogy a többség most megmutatja akarát az előbbi határozattal szemben, ha a következő §§-okat mind elvetik. Indítványozza, hogy a 9. §-t szavazzák le.

Dr. **Bulyovszky** József fejtegeti, hogy a szabályrendelet általánosságban már elvan fogadva. Ha a többi §§-okat leszavazzák, le kell az egészet venni a napirendről.

Hlatky Endre a 9. §-t jónak találja s elfogadja. A Várady indítványa az egészet megdöntene.

Dr. **Friedländer** nagy zaj között kijelenti a komoly tárgyalás érdekében, hogy a Várady indítványával dezavonálnák a közgyűlést.

A 9. §-t elfogadták.

A 14. §-nál dr. **Várady** Zsigmond azon indítványt tette, hogy a szabályrendelet érvényét 3 évre szabják meg s csak az ez idő alatt épült házaknak adjanak kedvezményt.

A többség azonban az eredeti szöveget fogadta el.

Ezzel a szabályrendelet le lett tárgyalva. Az idő előhaladván, a többi ügyeket ma, pénteken délután tárgyalják.

Erzsébet-émlék a nőegylet árvaházában.

Városunk egyik kitűnően vezetett és folyton jobban virágzó intézete az *»Erzsébet árvaház«*, melynek gondozói, fentartói, mintha a felséges védnőknő szívéből örökölték volna egy-egy részecskét, egész odaadással folytatják a szeretet művét, a legtisztább szeretetét, az árvák gyámolítását. Most az elhalt felséges védnőknő nevét és szellemét örökkéssé akarják tenni ez intézetben s elhatározták, hogy egyrészt a név fentartására, az árvaház örökösén *»Erzsébet«* árvaháznak neveztessék, másrészt az áldott emlékü Erzsébet név czimén ágy-alapítványt létesít. Ezen alapítványhoz való járulásra felszólítást bocsátott ki az elnökség.

Felhívás

a *»Biharmegyei és Nagyváradi Nőegylet«* Erzsébet leányárvaházában létesítendő *»Erzsébet ágyalapítványra«* való adakozásra.

A magyar nemzetet a kegyelet és hála eltérhetlen kapcsa fűzi dicsőült Erzsébet királyné emlékéhez.

Ha a költő a királyt mondja a legelső magyar embernek, teljes joggal mondhatjuk, hogy elhunyt nagy királynénak is minden ízében magyar nő volt.

A fájdalom és részvét azon kitörése, mely királynéknak gyászos elhunytával magyar hazánkat betöltötte, tanúsította azt, hogy mit veszünk tünk benne.

Nemtője, védangyala volt ő népének, melyet annyira szeretett, védnöke, gyámola volt ő a szegények és árváknak, ezt tanúsítják a nevét viselő jótékony intézetek.

A *»Biharmegyei és Nagyváradi Nőegylet«* is ezen kegyeletének adott kifejezést, midőn elhatározta, hogy leányárvaháza örök időre az elhunyt nagy királyné *»Erzsébet«* nevét, mely árvaháznak ő volt legmagasabb védnöke s legnagyobb jótévője; s e mellett elhatározta, hogy árvaházában egy alapítványt létesít, mely örök időre az *»Erzsébet királyné ágyalapítvány«* nevét viselje.

Az *»Erzsébet ágyalapítvány«*, mely czímet az adakozásból létesítendő ágyalap leányárvaházunkban feliratul viselni fog, hirdesse egyelőnk elvülhetlen háláját és kegyeletét a *»Gyászos szöveg«* írást, emlékeztesse erre szüntelenül az alapítványt élvező árvákat, vessék szíveikbe emléket annak, ki árvaságukban nekik jótékony menhelyet nyújtott.

Felkérjük azért hazánk honleányait és honfiát, járuljanak hozzá adományaikkal az ágyalap létesítéséhez, — ez méltó áldozat leendő Erzsébet királynénak áldott emlékezetének!

Nagyvárad, 1898 december hó 3-án.

Özv. báró Gerliczy Félixné,
elnöknő.

Böszörményi Géza,
jegyző.

Özv. Grunwald Henrikné,
alelnöknő.

Sokoll Józsefné,

sz. báró Willburg Amália,
alelnöknő.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATO.

Február 12. A *»Biharmegyei kereskedelmi, Ipar- és Terményhitelbank«* évi rendes közgyűlése.

Február 12. A Gazdasági és Iparbank közgyűlése.

Február 26. A Nagyváradi Takarékpénztár közgyűlése.

* **Tiszteletbeli tisztviselők.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának tegnapi ülésén **Beöthy** László főispán a nagyváradi orvosi kar egyik rokonszenves fiatal tagját, a Püspökfürdő jeles fürdő orvosát: dr. **Terner** Bélát Nagyvárad városánál tiszteletbeli kerületi orvosná nevezte ki. Ezenkívül a szükséghez képest **Márkus** Istvánt tb. fogalmazóvá, **Garay** Gézát pedig tb. számtisztvé nevezte ki a főispán.

* **Jégszállítás Erdélyből.** Nagyvárad városa, mivel a jégkészítő gép a legjobb esetben

is csak a nyár közepére lesz készen, most Erdélyből rendel jeget. Pompás 30—40 centiméter vastagságu jéggel töltik meg a vágóhídon levő és a járványkórház jégvermét.

* **Az adófizetés és az ex-lex.** Pestmegye közigazgatási bizottságában felolvasott pénzügyigazgatósági jelentésből vesszük, hogy ott az elmúlt hónapban egyenes adókban 113.600 frt folyt be kerekszámban. A múlt évben egyenes adókban 145.752 frtot szedtek be ugyanazon idő alatt. A jelentés mégis az adófizetést elég kedvezőnek mondja, dacára a mutatkozó 32.151 frt csökkenésnek még pedig azért, mert a múlt évihez képest e hónapban a közvetett adók czimén 20.000 frttal több folyt be. A kedvező viszonyokat mindazonáltal ez a körülmény nem bizonyítja.

* **Alügyészi kinevezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter a dr. **Balás** Elemér áthelyezésével megüresedett alügyészi állásra a nagyváradi kir. ügyészsnél **Vámosy** Mihály borosjenői járásbírósnál albirót nevezte ki.

* **Schuster Konstantin állapota.** A váci egyházmegye püspöke tegnap délután óra agóniában fekszik s alig hihető, hogy a reggelt megérje. Bizalmasa és titkára dr. **Baksa** Károly már megtett minden intézkedést. Az agg főpásztor rokonai délelőtt távirati értesítés következtében Vácra érkeztek. A váci egyházmegye összes templomaiban könyörgéseket tartanak a beteg főpap életéért.

* **Az akadémia gyászja.** A szerencsétlen véget ért **Pösig** Venczel IV. éves joghallgatót tegnap délelőtt tették örök nyugalomra a várad-olaszi temetőbe. A temetésen az elhunyt szülein és ismerősein kívül megjelent dr. **Bozóky** Alajos jogakadémiai igazgató, dr. **Molnár** Imre és dr. **Szolcsányi** Hugó jogtanárok. Megjelentek azonkívül az elhunyt pályatársai is, kik diszes koszorút helyeztek az elhunyt ravatalára. A temetési szertartást **Pákh** Emil várad-olaszi káplán végezte.

* **Kinevezés.** A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke, **Szász** Károly végzett joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Esküvő.** **Dévald** Dezső m. kir. posta-és távirat-tiszt, tart. honvédhadnagy, folyó évi február hó 11-én, szombat délután 4 órakor esküszik örök hűséget Szegeden a belvárosi r. kath. plebánia templomában, néhal **Apró** István volt szegedi várnagy bájos és művelt leányának, **Máris** K. kisasszonynak.

* **Új távirat állomások.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletével, a püspökladány-füzesgyarmati helyi érdekű vasutnak Bihar-vármegyében fekvő Urmőshát, Hosszúhát, Szerep Bihar-Hdvári, Bihar-nagy-Bajom, és Békés vármegyében fekvő Csillag-tanya és Füzes-Gyarmat felső-állomás vasuti táviratát, továbbá a Békés-vármegyei helyi érdekű vasutnak Békés vármegyében fekvő Füzes-Gyarmat vasuti táviratát állami és magántáviratok kezelésére felhatalmazta.

* **Meglopott halott.** A rendőrség tegnap egy fiút tartóztatott le, aki meglopott egy halottat. A dolog úgy esett, hogy **Rusz** Lajos élesdi illetőségű suszterinas a múlt hóban betegen feküdt az egyik helybeli kórházban. A fiu mellett feküdt egy *Kusztulcsák* Simon nevű ember, aki meg is halt. Mikor Kusztulcsák meghalt, a fiu egy örízetlen pillanatban ellopta a halottnak ezüst óráját és lánczát, azután vissza feküdt saját ágyába s a lopott holmikat elrejtette. Mivel az órának a létezéséről senki sem tudott, nem is keresték azt. A fiutegnap szabaddá ki a kórházból s mikor vissza ment Kiss Károly gazdájához, nagyban feszített az órával, sőt gazdájának elmondta a szerzését is. Kiss Károly azután az esetet feljelentette a rendőrségen, aminek következménye a jeles ifju elfogatása lett. Az ügynek a járásbírósnál lesz folytatása.

* **Tűz.** Monostor-Petriben tegnap leégett **Nagy** Lajos földbirtokosnak a háza, a melléképületekkel együtt. A kár meghaladja az ötezer forintot. A tűznek az okát idáig megállapítani nem lehetett, noha a csendőrség nyomoz.

* **Elhunyt matróna.** Röviden már megemlékeztünk egy derék öreg urnő: özv. Hoffmann Hugóné elhunytáról. A család által kibocsátott gyászjelentés a következő:

Hoffmann Hugó m. kir. honvéd ezredes és neje szül. bylaufeldi Trojan Paula, gyermekeik Géza és Sándor, — valamint Hoffmann Irén férjével Frankó Endrével és gyermekeik: Adél, Margit, Endre, József és Sándor, — Hoffmann Lajos és gyermekei: Anna, István, Irén, Kálmán és Gizella, továbbá özv. Bognár Györgyné szül. Liszt Franciska és gyermekei — ugyancsak az összes rokonok is fájdalomtelt szívvel jelentik a legjobb anya, nagyanya, anyós, testvér és rokon: özv. Hoffmann Hugóné szül. Liszt Máriának, f. évi február hó 8-án d. u. fél 5 órakor életének 76-ik évében, rövid szenvedés s a halotti szentségek felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült teteme f. hó 10-én d. u. 4 órakor fog a Szaniszló-utca 796/3 sz. háznál a r. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s innen a váradoszói közsérkértbe vitetvén, örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő sz. miseáldozat pedig f. hó 11-én d. e. 10 órakor fog a váradoszói plebánia templomban az Egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt ismerősei tisztelettel meghívtnak. Nagyvár, 1899. február 8. Az örök világosság fényeskedjék neki.

* **Pályázat albirói állásra.** A margittai járásbírósnál elhalálozás folytán megüresedett albirói állásra a nagyváradi kir. törvényszék elnöke pályázatot hirdet.

* **Kézrekerült szédelő.** A múlt hó elején Pollacsek Zs. ékszerkereskedő boltjába egy napon egy elegánsan öltözött nő ment be s elmondta, hogy Szűcs Borbálának hívják s ékszereket kért, amelyekből azután ki is választott egy 140 ftos arany órát s lánczot meg egy 60 ftos fülbe valót, azután előadta, hogy ezt megmutatja a barátjának, aki majd kifizeti. A kereskedő, tudomással bírt a nő barátjának létezéséről s arról is, hogy annak nagyvagyon van, teljesítette is ezt a kérelmét. — Szűcs Borbála azonban többé nem jelentkezett, azon az éjjel megszökött s azóta bujkált. Pollacsek végre is néhány nap múlva a rendőrségen tett jelentést. Szűcs Borbálát azóta keresték, azonban mind hiába, míg végre tegnap távirat jött Kassáról, hogy ott elfogták. Az ékszerek azonban már nem voltak meg. A napokban kísérik vissza Váradra.

* **Halálozások.** Részvéttel vettük a következő gyászjelentéseket: Özv. Lengyel Károlyné úgy a maga valamint gyermekei: Irén, férj özv. Liszka Lászlóné, Károly és neje Knauer Aranka, Sándor és Margit nevében is fájdalomtól mégtört szívvel tudatja szeretett fia illetve testvér: Lengyel Józsefnek, élete 17. évében febr. 9-én hirtelen történt elhunytát. A megboldogult hült tetemei február 10-én d. e. 10 órakor fognak a gyász szent-mise megtartása után a tenkei róm. kath. sirkerében örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre a korán elköltözött rokonai és barátai tisztelettel meghívtnak. Tenkén, 1899. feb. 9. Béke hamvaira. — Christian János pocsaji gör. szert. kath. lelkész, nagyléltai ker. esperes mint férj úgy a saját mint Christian Erzsébet, Christian László, Christian Janka férj. Stanca Tivadarné, Christian Julia férj. Szeremi Victoriné gyermekei; Bozontay József, Bozontay Magdolna özv. Boros Istvánné és gyermekei; Bozontay Erzsébet férj. Mihucz Péterné és számos rokonság nevében fájdalomtelt szívvel tudatják a legjobb hitves, anya, testvér és rokon Christian Jánosné szül. Bozontay Anna életének 68 és házasságának 51. évében február hó 9. reggeli 2 órakor hosszas betegség után ellátva a haldoklók szentségével történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei f. évi febr. hó 11. d. u. 2 órakor fognak a gör. kath. egyház szertartása szerint a pocsaji g. kath. sirkerében örök nyugalomra helyeztetni. Pocsaj, 1899. február 9. Legyen áldott emléke és az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Elfogatni kéri a fiát.** Bodics József zilahi lakos tegnap azt a kérelmet intézte a váradi rendőrséghez, hogy hasonló fiát, aki

foglalkozására nézve pinczér tartóztassák le, s toloncolják haza. Bodics József azonban mivel ezt a kérelmet semmivel sem indokolja, hanem a levélből az tűnik ki, hogy a fiu több városban járt már s ezt a kóborlást akarják szülei megakadályozni. Így a rendőrség ezt a kérelmet aligha fogja teljesíteni.

* **Öngyilkos legény.** Egy züllésnek indult ember vetett végett tegnap életének, amelyet nem tudott megbecsülni. Nagy Józsefnek hívják s kádársegéd volt Monostor-Petriben, ahol igen züllött életet élt, egész éjszakákat töltött a kocsimában, ahol zúzott mindent s ivott amíg bírt. Most azután már igen sok volt az adóssága, pálinkát már nem hiteleztek neki s egy elkéseredett pillanatban agyonlőtte magát.

* **Elveszett a tanítók f. hó 8-án este a Zöldfán tartott estélyén egy keskeny, rózsaszínű szalaggal összefűzött fa-legyező, melyre ibolya és rózsacsokrok voltak festve. A megtaláló kéri, hogy a tárgyat szerkesztőségünkben átadni szíveskedjék.**

* **Kimutatás.** A kir. törvényszéki fogházörsemélyzet által folyó év febr. hó 4-én a fogházörök segélyalapja javára a »Zöldfa« szálloda termében rendezett jótékonyezelu táncmulatság alkalmából

Bevétel . . . 358 ft 93 kr.
Kiadás . . . 175 ft 53 kr.
Tiszta maradvány 183 ft 40 kt.

Felülfizetők névsora: Báró Königsvarter Hermann 15 ft. Ö Eminenciája dr. Schlauch Lőrincz bíboros-püspök ur 10 ft. Dr. Bognár István 4 ft 40 kr. Pongrácz Jenő kir. főügyész, dr. Teteleni Ármán, dr. Dési Géza, Kaufmann Márton 5—5 ft. Rádl Ödön 4 ft 40 kr. Sonnenfeld Adolf 4 ft. Dr. Perjessy Mihály, dr. Bulovszky József, Müller Salamon 3.50—3.50. Nagyváradi légszuszgyár, Léderer és Kálmán szeszgyár 3—3 ft. Csicsay Alajos 2 ft 80 kr. Baranyi Zsigmond s fiai 2 ft 20 kr. Báró Gerliczy Félixné, Mihucz Péter, N. N., Diósi L., dr. Stocker József, Füchsl testvérek, Ritoók Zsigmond, dr. Sonnenfeld Zsigmond 2—2 ft. Molnár Lajos, Fleishacker Gyula, Fényes Manó, Beöthy László, Friedmann és Schwart 1.50—1.50. Ifj. Rimler Károly, Léderer Dávid, dr. Rosenthal Mór, Pop Aurél, N. N., Vallner Ödön 1.40—1.40. Radó Ignác, Vinterhalter Antal, Zajnay J., Andrásy János, Pakala Tamás, Domokos Károly, Gyöngyösi István, Pap János, Fleischer Ignác, N. N., Waldmann, Wertheimstein, ifj. Ullmann Izidor, Berger Dániel, Moskevits A. fiai, Grósz Béla, Deutsch Simon, Mihelfi és Kandel, Weinberger A. és fiai, Király Zsigmond, Heringh Sándor, Nagy János, Dobai Albert, Krausz Herman, Elő és Csáti, Spingler Franciska, Stachó Károly, dr. Máthé György, Gedeon László, Reisman Mór, dr. Hoványi Géza, Leipnik Mihály, dr. Gyémánt Jenő, dr. Róz József, dr. Adorján Ármán, dr. Bartha Béla, Hant Frigyes, dr. Flettecher Lajos, Pollák Zsigmond, Miskolczy Barnabás, Petrovics Endréné, Korn Lajos, dr. Meszlényi Antal, Réthy Géza, dr. Pap Coriolán és dr. Szivák Imre 1—1 ft. Des Echerolles Kruspér Károly, dr. Döry, Mezey Mihály, Baróthy Pál 90—90 kr. (Folyt. köv.)

IRODALOM.

— **Báró Wesselényi Miklós egy kiadatlan drámája.** A filológiai társaságnak ma este Heinrich Gusztáv elnöklésével tartott ülésén dr. Récsy Viktor felolvasást tartott egy újabb irodalmi leletéről. Collin »Regulus« című 5 felvonásos drámája ez, a melyet báró Wesselényi Miklós fordított magyarra és a melyet a felolvasó eredeti, egykoru kéziratban 1895-ben Pannonhalmán talált meg. Wesselényi a felolvasó szerint hatalmas pártfogója volt a kolozsvári magyar színészeknek, vagy 25—30.000 forintot költött rá és buzgósgában annyira ment, hogy az akkor Bécsben ünnepelt Collinnak, a kit az osztrákok a maguk Schillerjének neveztek el, »Regulus« című szép drámáját, a mely a rómaiaknak egy ideális hőst ünnepeli, lefordította magyarra. Magyar fordításban Kolozsvárott ötször, Debreczenben Pesten, és Ma-

rosvásárhelyen egynehányszoradták elő. Récsy megállapította, hogy ez az egyetlen szépirodalmi mű, a melyet Wesselényi irt és a mely kéziratban reánk maradt, s ezért érdemes a kiadásra. Wesselényi erőlyes jelleme ebben a munkájában is kifejezésre talál, nyelvezete erőteljes, zamatos magyar nyelv. A fordítás is nagyon jó. Nem ragaszkodik a szöveghez szolgailag s az eszméket önállóan, a magyar nyelv szelleméhez képest formulázza.

Képzőművészet vidéken. A szegedi »Otthon« kebelében a képzőművészet pártolására megindult mozgalom a társadalomban oly nagy viszhangot keltett, hogy annak hatása alatt többen egy a képzőművészet minden ágát felkaroló egyesület megalakítását szorgalmazták. E cél megvalósítására egyesültek a szegesi kaszinó, a Dugonics-társaság, a szegedi Lloyd-társaság, az Otthon és a szegedi ker. skedő ifjak társulata kebeléből kiküldött bizottságok. A szervezés immár annyira előre haladt, hogy teljesen kész alapszabály tervezettel lépnek a nyilvánosság elé. Az egyesület majdan műtárlatokat rendez, műtermékeket vásárol, elad és kisorsol valamint vásárlásokat közvetít, a szegedi városi képtart fejleszti, felolvasásokat rendez és tehetséges fiatal művészeket segít.

MULATSÁG.

Diák-bál. A középiskolai ifjuság tegnap tartotta bálját, mely teljes sikerrel végződött. A négyest negyven pár tánczolta. Ott voltak asszonyok:

Adler Mórné, Bakó Károlyné, ifju Bige Györgyné, Berger Sámuelné, Barna Mihályné, Braun Sámuelné, Fleischer Vilmosné, Friedmann Zsigmondné, Feldmann Adolfné, Gyöngyösi Gyuláné, dr. Jakab Lajosné, Juricskay Lászlóné, Mitteleier Edéné, Nagy Lajosné, Rothauser, Ignáczné, Rákos Vilmosné, Stankovi s Józsefné, özv. Szilágyi Mihályné, Sévald Jakabné, Szondi Jánosné, Ujházi Antalné, Weiszlovits Lajosné Tarján Ferenczné.

Leányok: Adler Aranka, Bakó Rózsika, Berger Irén, Berger Janka, Bródi Ilona, Fleischer Aranka, Friedmann Irma, Feldmann Hermína, Gyöngyösi Etelka, Gyöngyösi Gizella, Juricskay Olga, Kemény nővérek, Mitteleier Jolán, Rothauser Margit, Rákos Hermína, Szilágyi Erzsike, Stankovics Erzsike, Sévald Mariska, Ujházy Irma, Weiszlovits Ilona, Tarján Mariska. stb.

FARSANGI NAPTAR.

Február 11. A m. kir. posta és távirat alisztek táncz-vigalma.
Február 11. A »Gyermekebarát« jelmeztelnye.
Február 14. Jogász tánczestély.
Február 14. Zártkörű tánczestély Nagy-Bárodon.

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradi kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: Dr. Járóssy Károly.

3344. Fleischer Miksa s. t. — Krassburger Armin.
3345. Voneky József — Bustye János.
3362. Viktoria K. — Zsukucz Nikolae.
3363. Izsák Károly — Popovits Tiraján.
3268. Fridmann Jakab — Fiser Salamon.
3375. Östreicher Lázár erdőügye.
3117. Fényes Kálmán — Csáthó Gizella.
3118. Brandt József s. t. — gr. Bethlen Dezső.
3119. Bienenstok Jakab — Veres Mihály.
3147. Mátyási Ferenc s. t. — Papp Jánosné.

Sulyosított büntetés. A királyi táblán. Dezeffy Marcell bíró ma borzasztó gyilkossági bűnügyet adott elő, Sárkány József elnökléte

10.

Konstantinápoly, febr. 8. A Törökország és Szerbia között ideiglenes vámtarifa tárgyalásban folyt tárgyalásokat kedvezően fejezték be.

KÖZGAZDASÁG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

B u d a p e s t, február 9.

Az irányzat szilárd

Buza márciusra	—	—	—	—	9.70
Uj tengeri	—	—	—	—	9.48
Rozs őszre	—	—	—	—	4.75
Zab őszre	—	—	—	—	8.00
Tengeri augusztusra	—	—	—	—	—
Buza októberre	—	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Budapest, február 9.

Az irányzat gyenge

Osztrák hitel	—	—	—	—	363.30
Magyar hitel	—	—	—	—	397.50
Államvasut	—	—	—	—	364.—
Rimamurányi	—	—	—	—	307.—
Magyar jelzálog	—	—	—	—	249.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	636.—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	623.—
Villamos vasut	—	—	—	—	225.—
Magyar leszámítoló	—	—	—	—	353.25
Iparbank	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	404.50
Kereskedelmi	—	—	—	—	1011.50
Déli vasut	—	—	—	—	78.—

B é c s, február 9

Az irányzat nyugodt

Osztr. hitel	—	—	—	—	360.78
Magyar hitel	—	—	—	—	391.—

Államvasut	—	—	—	—	362.1/2
Birodalmi márka	—	—	—	—	58.97

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. február 9-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	119.50
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	97.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	120.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	100.40
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	120.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	96.—
Italmérési jog megváltási kötvény	—	—	—	—	100.60
Horvát-szlavón földterhermentesítési kötvény	—	—	—	—	96.75
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	161.—
Tiszabályaosi és szegedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	139.25
Osztrák járdék papírban	—	—	—	—	101.25
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	—	101.25
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	—	120.—
Osztrák korona járdék	—	—	—	—	101.75
Osztrák magyar bankrészevény	—	—	—	—	910.—
Magyar hitelbankrészevény	—	—	—	—	397.—
Osztrák hitelintézeti részevény	—	—	—	—	392.40
Osztrák-magyar államvasuti részevény	—	—	—	—	359.70
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	362.75
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	58.90
London vista	—	—	—	—	120.45
Párisi vista	—	—	—	—	47.82
20 márkás arany	—	—	—	—	11.79

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. L. Kassa Igen szívesen teszünk eleget óhajtatásának. Üdvözlét.

A szerkesztőasztal felé

Dr. VUCSKICS GYULA.

Köszönet-nyilvánítás.

Wilhelm Ferencz neunkircheni (Alsó-Ausztria) gyógyszerész urnak, — a köszvény és csusz elleni vértisztító thea fel-találójának.

Köszvény és rheuma tisztító.

Hogy a nyilvánosság elé lépek, azt azért teszem, mert legfőbb kötelességemnek tartom, hogy **Wilhelm** neunkircheni gyógyszerész urnak, azon szolgálatáért, melyet nekem kínos csusz bántalmaim alkalmából vértisztító theájával tett, legforróbb köszönetemet nyilvánítsam; de egyúttal azért is, hogy mindazok figyelmét, kik hasonló kínos bántalmakban szenvednek, erre a kitűnő hatású theára felhívjam. Képtelen vagyok arra, hogy még csak megközelítőleg is ecsetelhessem átélte szörnyű fájdalmait, melyek teljes 3 éven át, minden legkisebb időváltozás alkalmával tagjaimat gyötörték s melyekre hasztalan kerestem gyógyírt s könnyebbülést a bádnál kénes fürdőkben. Ezen át álmatlanul bánykóldtam ágyamban, étvágyam észrevehetőleg csökkent, arczomról eltűnt az életkedv, de eltűnt testi erőm is. Es a fentebb említett thea 4 heti használata után nemcsak hogy tökéletesen megszabadultam fájdalmaitól, hanem ma, midőn a theát közel 6 hónapja, hogy nem iszom, tökéletes javulást érzek egész testemben. Személyes meggyőződésem alapján merem állítani, hogy mindazok kik hasonló kínos betegségeikben ezen theát választják gyógy-szerül, áldani fogják annak feltalálóját: **Wilhelm Ferencz** urat.

Kiváló tisztelettel

Streitfeld főhadnagyáné, szül. Butschin grófné.

Kapható minden gyógyszerertárban.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Ermihályfalva.								
	ind.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		ind.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		ind.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár	ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest	ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány	ind.	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05
B.-Hunyad	»	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykáta	»	10 20	3 05	7 54	10 16	—	Debreczen	»	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20
Csucsá	»	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok	»	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Ermihályfalva	érk.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 47
Bucsa	»	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány	»	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Ermihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Brátka	»	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd	»	—	—	12 07	2 12	5 17	Sz. v. Sz. v. Sz. v. Sz. v. Gy. v.						
Rév	»	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp	»	† 1 17	† 6 15	12 24	2 27	5 38	Ermihályfalva	ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13
Élesd	»	† 1 48	† 7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu	»	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen	»	3 37	12 36	8 15	10 27	9 01
Mező-Telegd	»	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd	»	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány	érk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48
F.-Vásárhely	»	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes	»	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértess—Debreczen—Nagy-Léta						
Várad-Velenceze	»	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors	»	—	—	1 28	3 25	6 56	V. v. V. v.	V. v. V. v.	V. v. V. v.	V. v. V. v.	V. v. V. v.	V. v. V. v.	
Nagyvárad	érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki	»	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 21	Nagy-Léta-	5 25	1 05	
Nagyvárad	ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad	érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Sáránd	»	9 28	5 06	Vértess ind.		
Püspöki	»	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad	ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos	»	9 41	5 17	M.-Pályi	»	5 47
Bors	»	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze	»	2 24	—	2 30	4 05	1 31	H.-Pályi	»	10 05	5 41	H.-Pályi	»	6 03
Mező-Keresztes	»	—	—	—	11 37	3 20	F.-Vásárhely	»	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Pályi	»	10 20	5 55	H.-Bagos	»	6 18
Mező-Peterd	»	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd	»	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	N.-Léta-	»	—	—	Sáránd	»	6 40
B.-Ujfalu	»	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd	»	† 3 04	† 7 56	3 21	4 56	2 50	Vértess ér.	10 43	6 15	Debreczen ér.	7 18	3 13	
Sáp	»	† 3 33	† 9 38	12 47	12 25	4 49	Rév	»	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.						
Báránd	»	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka	»	—	—	4 06	5 43	4 08	Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	9 10	
P.-Ladány	»	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa	»	—	8 51	4 27	6 04	4 36	Derecske ér.	9 57	5 35	Sáránd ér.	6 20	09 42	
Szolnok	»	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá	»	4 16	9 06	4 53	6 31	5 03							
Nagy-Káta	»	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad	»	4 52	9 37	5 32	7 16	—							
Budapest	érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár	érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—							

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Árad.				Árad—Nagyvárad.											
	ind.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		ind.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		ind.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		ind.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.				
Nagyvárad	ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged	ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad	ind.	10 20	4 25	7 30	Árad	ind.	5 10	11 20	9 37				
Ósi	»	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely	»	4 44	11 05	7 57	Gyula	»	12 21	6 34	10 21	Kurtics	»	5 39	11 52	10 04				
Less	»	10 48	4 56	8 06	Orosháza	»	5 39	11 54	9 38	Békés-Csaba	»	2 23	7 17	4 32	Kétegyháza	»	6 14	12 37	10 54				
Gyapju	»	10 56	5 04	8 18	Csaba	»	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza	»	2 54	7 44	5 03	Békés-Csaba	»	7 —	2 33	4 50				
Cséffa	»	11 03	5 12	8 29	Gyula	»	7 27	3 05	5 26	Kurtics	»	3 28	8 20	5 38	Gyula	»	7 27	3 05	5 26				
Szalonta	»	11 26	5 37	9 08	Sarkad	»	7 47	3 27	5 56	Árad	érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad	érk.	9 32	5 30	8 31				
Kötegyán	»	11 46	† 5 57	9 37	Kötegyán	»	† 7 56	3 39	6 09	Szombatság-Rogoz—Dobrest.										Dobrest—Szombatság-Rogoz.			
Sarkad	»	11 57	6 9	9 51	Szalonta	»	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz	ind.	6 08	7 55	Dobrest	ind.	4 22	† 6 3						
Gyula	»	12 21	6 34	10 21	Cséffa	»	8 42	4 34	7 18	Nánhegyes	»	† 6 34	† 8 21	Nánhegyes	»	† 4 32	7 41						
Csaba	»	2 10	7 22	4 44	Gyapju	»	—	4 42	7 29	Dobrest	érk.	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz	érk.	4 56	7 66						
Orosháza	»	3 10	8 32	5 50	Less	»	—	9 04	5 00														
H.-M.-Vásárhely	»	4 00	9 26	7 00	Ósi	»	9 21	5 19	8 16														
Szeged	»	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad	érk.	9 32	5 30	8 31														

Nagyvárad—Szeged.

Szeged—Nagyvárad.

Nagyvárad—Arad.

Arad—Nagyvárad.

		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	
Nagyvárad	ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged	ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad	ind.	10 20	4 25	7 30	Arad	ind.	5 10
Ósi	»	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely	»	4 44	11 05	7 57	Gyula	»	12 21	6 34	10 21	Kurtics	»	5 39
Less	»	10 48	4 56	8 06	Orosháza	»	5 39	11 54	9 38	Békés-Csaba	»	2 23	7 17	4 32	Kétegyháza	»	6 14
Gyapju	»	10 56	5 04	8 18	Csaba	»	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza	»	2 54	7 44	5 03	Békés-Csaba	»	7 —
Cséffa	»	11 0 —	5 12	8 29	Gyula	»	7 27	3 05	5 26	Kurtics	»	3 28	8 20	5 38	Gyula	»	7 27
Szalonta	»	11 26	5 37	9 08	Sarkad	»	7 47	3 27	5 56	Arad	érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad	érk.	9 32
Kötegyán	»	11 46	5 57	9 37	Kötegyán	»	7 56	3 39	6 09	Szombatság-Rogoz—Dobrest.				Dobrest—Szombatság-Rogoz.			
Sarkad	»	11 57	6 9	9 51	Szalonta	»	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz ind.				6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22
Gyula	»	12 21	6 34	10 21	Cséffa	»	8 42	4 34	7 18	Nánhegyes				6 34	8 21	Nánhegyes	»
Csaba	»	2 10	7 22	4 44	Gyapju	»	—	4 42	7 29	Dobrest				6 44	8 31	Szombatság-Rogoz	érk.
Orosháza	»	3 10	8 32	5 50	Less	»	9 04	5 00	7 51	Szombatság-Rogoz ind.				6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22
H.-M.-Vásárhely	»	4 00	9 26	7 00	Ósi	»	9 21	5 19	8 16	Nánhegyes				6 34	8 21	Nánhegyes	»
Szeged	»	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad	érk.	9 32	5 30	8 31	Dobrest				6 44	8 31	Szombatság-Rogoz	érk.

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelent.

A *-gal jelzettek feltételes megálló helyek.

Nyomatott laptulajdonos: Szent-László-nyomda részvénytársaság nyomdájában Nagyváradon.